

Vejrforholdene i Landbrugsaaet 1914—15.

(Fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915.)

Af Afdelingschef H. Hansen.

Oktober 1914 var præget af de østlige Vinde, der fra den 9.—31. uafbrudt herskede over Danmark under Indflydelse af højt Lufttryk over Egnene omkring den botniske og den finske Bugt og lavt Lufttryk over Mellemeuropa. De første 8 Dage i Maaneden, da Vinden oftest blæste fra Retninger omkring Nordvest, var Temperaturen næsten hver Dag under Normalen, men særlig kolde — ca. $3-3\frac{1}{2}^{\circ}$ for kolde — blev kun den 6. og 7. I den øvrige Del af Maaneden var Temperaturen i Reglen noget over Normalen; den 14.—29. udgjorde saaledes en sammenhængende mild Periode med Dagsmidler, der gennemsnitlig var $1,8^{\circ}$ for høje; særlig mild blev dog kun den 24. Hele Maanedens Middeltemperatur var gennemsnitlig ca. $\frac{3}{4}^{\circ}$ højere end normalt. Nattefrost forekom en enkelt Gang — væsentlig Natten til den 7. — paa de koldeste Stationer i det indre Jylland, hvor den de fleste Steder dog kun naaede til ca. $\frac{1}{2}-2^{\circ}$; paa Øerne havde kun et Par Stationer let Nattefrost Natten til den 7. Nedbøren var meget lille i næsten hele Landet; Størsteden af Sjælland og den nordlige Halvdel af Jylland fik saaledes kun ca. 25—40 mm, Sprogø endog kun 15 mm. I Sammenligning med Normalen havde de jyske Amter ca. 35—60

pCt., de fynske ca. 35—40 pCt., de sjællandske Amter ca. 35—55 pCt. og Lolland-Falster 8 pCt. for lidt, medens Bornholm omtrent fik den normale Nedbør. Over større Strækninger af Landet faldt der Regn fra den 1.—7. og den 21.—28., medens der paa de øvrige Dage ofte faldt spredte Byger, der i Reglen kun gav ringe Nedbør. Solskinstimernes Antal beløb sig i hele Maanedens kun til godt Halvdelen af den normale Værdi; i Maanedens sidste Halvdel forekom klart Solskin meget sjældent og i København overhovedet ikke. Over større Omraader af Landet herskede Storm den 1.—3. fra Nordvest og den 20.—21. og 29.—31. fra østlige Retninger.

November 1914 havde de første 13 Dage i Reglen mildt og regnfuldt Vejr; særlig milde blev den 9. og 10. med Dagsmidler, der var 5—6° højere end normalt, og Maksimumstemperaturer, som de fleste Steder naaede op til ca. 10—13°; herefter fulgte — med østlige Vinde — en kold Periode fra den 14. til den 25., i hvilken Nattetemperaturen som oftest gik ned under Frysepunktet; særlig kolde — ca. 3¹/₂—4¹/₂ for kolde — var Dagene den 17.—20. og den 24. Slutningen af Maanedens var atter mild og regnfuld med fremherskende sydvestlige Vinde. Hele Maanedens Middeltemperatur blev gennemsnitlig 1/2° højere end normalt. Frosten, der væsentlig forekom i den kolde Periode (den 14.—25.), naaede de fleste Steder i Jylland indtil ca. 5—8°, paa Øerne til ca. 3—6° og paa Bornholm til ca. 2¹/₂^o. Paa næsten hver Dag i Maanedens første Halvdel og sidste Trediedel faldt der Nedbør over store Omraader af Landet, den 24. som Sne, iøvrigt væsentlig som Regn. Nedbørsmængden var stor i hele Landet; de jyske Amter, Langeland, Lolland-Falster, Holbæk Amt og Bornholm fik saaledes ca. 25—55 pCt. og de øvrige Amter ca. 10—15 pCt. for meget. I Maanedens første

Trediedel og fra den 24.—30. var Himlen som oftest helt overtrukken. Solskinstimernes Antal blev for hele Maaneden ca. 15 pCt. mindre end normalt.

December 1914 havde — med hyppige sydlige og sydvestlige Vinde — meget mildt og regnfuldt Vejr. Kun paa 4 Dage, den 12. og den 25.—27., sank Temperaturen indtil ca. $1\frac{1}{2}^{\circ}$ under Normalen, medens alle de øvrige Dage i Maaneden gennemgaaende var meget milde; særlig mild var Perioden fra den 1.—10. med Dagsmidler, der blev ca. $4\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}^{\circ}$ for høje, samt Perioden fra den 14.—22., som gennemsnitlig var 3° mildere end normalt. Frostdagenes Antal beløb sig ikke engang til Halvdelen af det normale; Frosten forekom væsentlig kun den 12.—13. og i Maanedens sidste Trediedel; den naaede de fleste Steder i Jylland kun til $3\frac{1}{2}$ — 6° og paa Øerne til 2— 5° . Hele Maanedens Middeltemperatur blev de fleste Steder $2\frac{1}{2}$ — 3° højere end normalt. Over større Omraader af Landet faldt der Nedbør paa næsten hver Dag i Maaneden, især i de to første Tidøgn; den bestod i Reglen af Regn; kun den 11.—13., 24.—25. og 27. faldt der mange Steder Sne. Nedbørsmængden var ulige fordelt, men var iøvrigt stor i Størstedelen af Landet; i Syd- og Vestjylland faldt der saaledes ca. 90—120 mm, medens der paa Sjælland og Lolland-Falster gennemgaaende faldt ca. 40—60 mm. I Sammenligning med Normalen fik Langeland, Maribo, Sorø og Præstø Amter 10—20 pCt., de øvrige sjællandske Amter samt Svendborg og Vejle Amter 35—50 pCt. og Resten af Jylland samt Odense Amt og Bornholm endog 60—80 pCt. for meget. Torden med stor Udbredelse i Jylland forekom i Begyndelsen af Maaneden. Solskinstimernes Antal var 20 pCt. mindre end normalt.

Januar 1915 fik — med meget hyppige Vinde fra Horizontens østlige Halvdel — lidt over normal Middelværme og rigelig Nedbør. I Maanedens Løb var Temperaturen snart over, snart under Normalen uden længere milde eller kolde Perioder; særlig milde var den 14.—15. og 20., særlig kolde, ca. $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}^0$ for kolde, blev den 18., 27.—28. og 30. Frostdagenes Antal var gennemgaaende omkring det normale; Frosten naaede paa de koldeste Steder i Jylland indtil ca. 10 — 15^0 , paa Sjælland til ca. 9 — 12^0 og paa Fyn og Lolland-Falster til ca. 7 — 9^0 . Nedbøren faldt paa mange Dage, fordelt over hele Maaneden, men dog især i de to første Tidøgn; den bestod hyppigst af Sne, der dog ofte var blandet med Regn. Nedbørmængden var ulige fordelt; Størstedelen af Ribe og Vejle Amter havde saaledes 70 — 100 mm, medens adskillige Egne, især i Vendsyssel, i den nordlige Del af Midtjylland og i Vestsjælland, kun havde ca. 30 — 40 mm. I Sammenligning med Normalen fik Hjørring Amt 8 pCt. for lidt, medens Viborg, Aalborg, Sorø og de fynske Amter havde 10 — 20 pCt. og de øvrige Amter 35 — 80 pCt. for meget. Middellufttrykket blev ualmindelig lavt, i København kun 751 mm, hvilket er det laveste Middellufttryk, der er forekommet her i Januar, siden regelmæssige Barometeraflæsninger paabegyndtes i 1842.

Februar 1915 havde — med overvejende sydøstlige og sydlige Vinde — temmelig mildt Vejr. Kun paa 5 Dage var Temperaturen noget under Normalen, medens den paa de øvrige Dage som oftest var 1 — $1\frac{1}{2}^0$ højere end normalt; særlig milde blev kun den 3. og 19.—20. med Dagsmidler, som var ca. $3\frac{1}{2}^0$ for høje. Frostdagenes Antal var gennemgaaende omkring det normale; Frosten naaede flere Steder i Vendsyssel til ca. 12 — $13\frac{1}{2}^0$; iøvrigt naaede den paa de fleste Steder

i Jylland kun til ca. 5—8° og paa Øerne til ca. 4—7°. Nedbøren var gennemgaaende omkring det normale i Jylland, medens Øerne fik ca. 20—40 pCt. for lidt; den bestod ofte af Sne og faldt væsentlig i de to første Tidøgn, samt den 27.—28. Solskinstimernes Antal var gennemsnitlig 33 pCt. mindre end normalt.

Marts 1915 var temmelig kold; Maaneden indeholdt 3 kortere Kuldeperioder, den 3.—10., den 17.—20. og den 26.—31., med Dagsmidler, som gennemsnitlig var henholdsvis 1.7^o, 3.9^o og 3.2^o for lave; særlig kolde, 3¹/₂—5¹/₂^o for kolde, blev den 8., 18.—19., 27.—29., og 31. Paa de øvrige Dage i Maaneden var Temperaturen som oftest ca. 1—2¹/₂^o over Normalen; særlig milde blev kun den 14.—15. og 24. Hele Maanedens Middeltemperatur blev gennemsnitlig 1° lavere end normalt. Frostdagenes Antal beløb sig gennemgaaende til ca. 23—26, hvilket for Øernes og de jyske Kyststationers Vedkommende er betydelig større end normalt. Frosten var stærkest omkring den 9., 19.—20. og 29.; den naaede paa de fleste Steder i Jylland til ca. 10—15°, paa Øerne til ca. 6—10°. Nedbøren var meget ulige fordelt over Landet; Bornholm, Sjælland, Samsø, Viborg og Randers Amter fik 20—30 pCt. og Hjørring Amt 50 pCt. for lidt, medens de øvrige Amter havde 10—25 pCt. og Vejle Amt endog ca. 50 pCt. mere end normalt. Nedbøren, der væsentlig bestod af Sne, faldt paa mange Dage, fordelt over hele Maaneden. Solskinstimernes Antal var omtrent normalt.

April 1915 fik — med hyppige sydvestlige og vestlige Vinde — en Middeltemperatur, der gennemsnitlig var ³/₄^o højere end normalt. Kun paa 8 Dage, fordelt over hele Maaneden, var Temperaturen ca. ¹/₂—1° under

Normalen, medens den paa de øvrige Dage som oftest var $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}^0$ højere end normalt; særlig milde blev kun den 20. og den 25.—26. med Dagsmidler, der var ca. $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}^0$ for høje. Nattefrost forekom ca. 10—20 Gange paa de koldeste Stationer i det indre af Jylland, paa Sjælland ca. 5—10 Gange og paa Fyn og Lolland-Falster ca. 3—7 Gange, medens den paa adskillige Steder langs Kysten kun forekom en enkelt Gang. Frosten indtraf især den 1.—2., 12.—15., og 22.—24. og naaede paa de koldeste Steder i Jylland til ca. 5— 8^0 , paa Øerne til ca. 2— 5^0 . Over større Omraader af Landet faldt der Regn, paa de fleste Dage i Maanedens første Trediedel samt den 16., men Nedbørsmængden var i Reglen lille. I Maanedens sidste Trediedel var Vejret overvejende tørt med rigeligt Solskin. Antallet af Solskinstimer i hele Maaneden blev ca. 30 pCt. større end normalt. Nedbørsmængden var meget lille i hele Landet; Lolland-Falster fik saaledes 13 pCt., Samsø og de sjællandske Amter med Undtagelse af Sorø Amt ca. 20—30 pCt. og Sorø Amt, de fynske og jyske Amter samt Bornholm ca. 35—55 pCt. mindre end normalt.

Maj 1915 fik — med Vinde overvejende fra Horizontens nordlige Halvdel — en Middeltemperatur, der gennemgaaende var ca. $\frac{1}{2}^0$ lavere end Normalen. Temperaturen var i Maanedens Løb snart over, snart under Normalen; særlig kolde var den 12.—17. og den 30.—31. med Dagsmidler, der blev 3— 6^0 for lave; særlig varme — $3\frac{1}{2}$ — 6^0 for varme — var Dagene den 22.—26. Nattefrost, indtil ca. 3— 6^0 , forekom adskillige Steder i det indre af Jylland, især Natten til den 4., 10., 13.—14. og 18.; paa Øerne og langs Jyllands Kyster forekom der Nattefrost paa enkelte af de koldeste Stationer, men væsentlig kun en enkelt Gang. Nedbøren var meget ulige fordelt; den var lille i Jylland

— Størstedelen af det nordlige Jylland havde ikke engang 20 mm —, medens den gennemgaaende var rigelig paa Øerne. I Sammenligning med Normalen fik Bornholm, Præstø og Maribo Amter ca. 5 pCt., Samsø og Randers Amt ca. 15 pCt. og de øvrige jyske Amter 25—65 pCt. for lidt, medens de fynske Amter havde 15—25 pCt., Sorø, Holbæk og Københavns Amter 40—55 pCt. og Frederiksborg Amt endog ca. 90 pCt. for meget. Nedbøren faldt væsentlig den 1.—2., 6., 12.—16. og 29.—30., men som oftest kun i mindre Mængder; dog maalttes der den 15. betydelige Nedbørsmængder de fleste Steder paa Øerne og i det sydøstlige Jylland. I det nordlige Jylland faldt der adskillige Steder ingen Regn fra den 4. til den 29. og i Størstedelen af Landet udgjorde Tidsrummet den 18.—28. en fuldstændig tør Periode med rigeligt Solskin. Solskinstimernes Antal oversteg Normalen med 25 pCt.

Juni 1915 fik — med Vinde overvejende omkring Nordvest — omkring normal Varme og en Nedbør, der var yderst lille over store Strækninger af Landet. Maaneden indeholdt kun 3 varme Dage, den 8.—10., med Dagsmidler, der var ca. $5\frac{1}{2}$ — $7\frac{1}{2}$ ° højere end normalt og Maksimumstemperaturer, som adskillige Steder naaede op til 30°; iøvrigt var Temperaturen i Reglen i Nærheden af eller noget under Normalen; særlig kølige var den 18.—22., der blev ca. 3 — $4\frac{1}{2}$ ° for kolde. Luftens Minimumstemperatur var paa de kolde Stationer flere Gange nede i Nærheden af Frysepunktet — i Jylland især Natten mellem den 22.—23. — og paa et Par særlig kolde Stationer i Midtjylland sank den endog under Frysepunktet. Vejret var som Regel tørt med rigeligt Solskin; Solskinstimernes Antal oversteg Normalen med 30 pCt. Den 5., 9., 21. og 26.—28. faldt

der Regn over større Omraader, men de fleste Steder kun i ringe Mængde; dog fik flere Steder i Midt- og Vestjylland en temmelig rigelig Nedbør under Tordenvejrene den 9. og 28. Nedbørmængden for hele Maaneden var som ovenfor omtalt yderst lille over store Omraader af Landet, især i den østlige Halvdel af Jylland og paa Øerne, hvor adskillige Stationer kun havde 2—5 mm, en enkelt Station endog kun 1 mm; derimod faldt der ca. 40—50 mm i store Dele af Ringkøbing Amt, i Egnen omkring Løgstør og i den midterste Del af Vendsyssel. I Sammenligning med Normalen fik Hjørring Amt 14 pCt., Thisted, Aalborg og Ringkøbing Amter ca. 30 pCt., Viborg og Ribe Amter 55—60 pCt. og alle de øvrige Amter 80—90 pCt. for lidt. I Gennemsnit for hele Landet beløb Nedbøren sig kun til 14 mm, eller $\frac{3}{10}$ af den normale Nedbør; siden 1861 har Danmark 3 Gange haft en lignende yderst ringe Nedbør i Juni, nemlig i 1868 (16 mm), 1887 (15 mm) og 1899 (12 mm).

Juli 1915 fik — med hyppige sydvestlige og vestlige Vinde — temmelig køligt og regnfuldt Vejr. Naar undtages Dagene den 3.—5. og den 7., der blev 2—4° for varme, var Temperaturen i Reglen under Normalen; særlig kølige blev den 12.—13., 15.—16. og 30.—31. med Dagsmidler, der var 3—3 $\frac{1}{2}$ ^o for lave. Hele Maanedens Middeltemperatur blev 1° lavere end normalt. De første 4 Dage i Maaneden var Vejret tørt; i den øvrige Del af Maaneden faldt der paa næsten hver Dag Regn over Størstedelen af Landet. Torden forekom paa hver Dag fra den 4.—31. og Uvejrene havde ofte stor Udbredelse over Landet. Nedbørmængden var stor i næsten hele Landet, især i Jylland, hvor der omtrent overalt faldt mere end 100 mm, i Størstedelen af Vendsyssel og en Del af Thy endog mere end 150

mm. Hjørring Amt fik mellem det dobbelte og det tredobbelte og Thisted Amt det dobbelte af Normalen, medens de øvrige jyske Amter havde 45—80 pCt. for meget; paa Øerne havde Sorø Amt 5 pCt., Lolland-Falster, de fynske Amter og Præstø Amt 15—20 pCt. og Holbæk, Frederiksborg og Københavns Amter 35—45 pCt. mere end normalt, medens Bornholm fik 8 pCt. for lidt. Solskinstimernes Antal blev ca. 20 pCt. mindre end normalt.

August 1915 blev — med overvejende vestlige og nordvestlige Vinde — ca. $\frac{1}{2}^{\circ}$ køligere end normalt. Temperaturen var i Maanedens Løb snart lidt under, snart lidt over Normalen uden længere sammenhængende varme eller kølige Perioder; særlig kølige var kun den 30. og 31., der blev 3° for kolde, medens der ingen særlig varme Dage forekom. Nedbøren var mindre end normalt i Størstedelen af Landet; den var gennemgaaende størst i Jylland sydfor Limfjorden, hvor der de fleste Steder faldt mere end 60 mm og paa adskillige Steder i den sydlige Del af Ringkøbing Amt og den østlige Del af Ribe Amt endog over 100 mm; paa Øerne faldt der gennemgaaende mellem 30 og 60 mm, et Par Stationer fik dog kun 16—17 mm. I Sammenligning med Normalen havde Ribe Amt 6 pCt. og Bornholm 15 pCt. for meget, medens Ringkøbing og Vejle Amter fik ca. 15 pCt. og de øvrige Amter 25—55 pCt. for lidt. Regnen faldt væsentlig fra den 1.—7., 12.—14., 18.—23. og 29.—31. og undertiden som stærke Tordenbyger; i Kolpensig pr. Bryrup faldt der saaledes den 12. 66 mm i Løbet af 2 Timer. Torden forekom paa 20 Dage og Uvejrene havde ofte stor Udbredelse over Landet.

September 1915 var — med Vinde overvejende omkring Nordvest — temmelig kølig, regnfattig og meget rig paa Solskin. Temperaturen var i Maa-

nedens Løb snart under, snart over Normalen uden længere varme eller kølige Perioder; særlig kølige var Dagene den 18.—22. med Dagsmidler, der blev ca. 3—5° lavere end normalt og Nattetemperaturer, som mange Steder i Indlandet var under Frysepunktet. Nattefrost forekom et Par Gange over store Omraader i det indre af Jylland samt enkelte Steder i Midtfyn, Midt-sjælland og det indre af Bornholm; derimod var den sydlige Øgruppe og Kysterne fri for Frost; den forekom især fra den 21.—23.; enkelte Steder i Jylland havde den første Nattefrost Natten til den 19. og en enkelt Station i Sydvestjylland allerede Natten til den 8. Frosten naaede adskillige Steder i Jylland indtil ca. 2—4°, paa Sjælland indtil ca. 1—2° og paa Fyn og Bornholm indtil ca. 1/2°. Hele Maanedens Middeltemperatur blev de fleste Steder mellem 1/2 og 1 1/2° lavere end normalt. Over større Omraader faldt der Regn den 1.—3., 14. og 26.—30., medens Vejret paa de øvrige Dage gennem-gaaende var tørt med rigeligt Solskin; Antallet af Solskinstimer blev ca. 30 pCt. større end normalt. Nedbøren var ulige fordelt, men var iøvrigt lille i Størstedelen af Landet; den var størst i den sydlige Del af Ringkøbing Amt og den vestlige Halvdel af Ribe og Odense Amter, hvor der gennemgaaende faldt 60—80 mm, og mindst, ca. 15—20 mm, i den sydlige Del af Præstø Amt og Størstedelen af Bornholm. — Samsø, Frederiksborg, Holbæk og Odense Amter fik omtrent den normale Nedbør, medens Københavns, Hjørring og Aalborg Amter fik ca. 20 pCt. og alle de øvrige Amter ca. 30—65 pCt. for lidt.

I efterfølgende Tabeller er der i Tabel I for hver Maaned i Landbrugsaaet 1914—15 opført Varmefavgivelsen fra Normalen, saavel for de 5 Grupper hvori Landet sædvanlig inddeles i klimatisk Henseend

Tabel 1.

Varmens Afvigelse fra Normalen.

(Celsius.)

	1914			1915											
	Oktober	November	December	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Alle 12 Maaneder		
Vestjylland	+ 0.8	+ 0.7	+ 2.6	+ 0.2	+ 1.1	- 0.7	+ 0.8	- 0.1	- 0.2	- 1.1	- 0.1	- 0.6	+ 0.3		
Østjylland	+ 0.8	+ 0.7	+ 2.9	+ 0.1	+ 1.0	- 1.0	+ 0.6	- 0.5	- 0.3	- 1.2	- 0.6	- 1.2	+ 0.1		
Fyn.....	+ 0.4	+ 0.4	+ 2.5	+ 0.3	+ 0.9	- 1.1	+ 0.7	- 0.5	+ 0.3	- 1.1	- 0.4	- 0.6	+ 0.2		
Sjælland.....	+ 0.7	+ 0.5	+ 2.9	+ 0.4	+ 1.0	- 1.3	+ 0.8	- 0.5	- 0.3	- 1.2	- 0.6	- 0.6	+ 0.2		
Lolland-Falster.....	+ 0.8	+ 0.1	+ 2.6	+ 0.5	+ 0.8	- 1.5	+ 0.6	- 0.3	+ 0.5	- 0.9	- 0.8	- 0.2	+ 0.2		
Danmark.....	+ 0.7	+ 0.5	+ 2.7	+ 0.3	+ 1.0	- 1.1	+ 0.7	- 0.4	0.0	- 1.1	- 0.5	- 0.6	+ 0.2		
Bornholm	+ 0.0	+ 0.0	+ 2.9	+ 0.1	+ 0.9	- 1.2	+ 0.5	+ 0.1	- 0.3	- 0.5	- 0.6	- 0.3	+ 0.1		

som for hele Landet samt for Bornholm, hvis Temperaturforhold ofte er afvigende fra de øvrige Landsdeles. Som Tabellen viser, var December meget mild, medens Sommermaanederne gennemgaaende blev temmelig kølige med forholdsvis hyppige Vinde fra Retninger omkring Nordvest. I Tidsrummet Maj-September incl. var Døgnet's Middeltemperatur kun over Normalen paa 64 Dage og af disse Dage var kun 12 særlig varme (mindst 3° varmere end normalt), medens det normale Antal særlig varme Dage for dette Tidsrum er 19. Af længere Varmeperioder (paa mindst 10 Dage) forekom der i Landbrugsaaet 5, der alle indtraf i Efteraars- og Vintermaanederne, nemlig: 1) den 14.—29. Oktober, ialt 16 Dage, der gennemsnitlig var 1.8° for milde, 2) den 3.—13. November, ialt 11 Dage, som gennemsnitlig blev $2\frac{1}{2}^{\circ}$ for milde, 3) den 26. November—11. December, ialt 16 Dage, hvoraf de 13 var mere end 3° og 7 af disse endog mere end 5° for milde, 4) den 13.—24. December, ialt 12 Dage, der gennemsnitlig var $2\frac{1}{2}^{\circ}$ for milde og 5) den 8.—24. Februar, ialt 17 Dage, som gennemsnitlig blev $1\frac{1}{2}^{\circ}$ mildere end normalt. Af Kuldeperioder — paa mindst 10 Dage — indtraf i hele Landbrugsaaet kun 3, nemlig: 1) den 14.—25. November, ialt 12 Dage, hvoraf 5 var $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}^{\circ}$ for kolde, 2) den 13.—23. Juni, ialt 11 Dage, der gennemsnitlig var $2\frac{1}{2}^{\circ}$ for kolde og 3) den 9.—19. Juli, ialt 11 Dage, som gennemsnitlig blev $1\frac{1}{2}^{\circ}$ koldere end normalt.

Tabel 2 indeholder Antallet af Dage med Frost, med Nedbør og med Taage samt Luftens Fugtighedsgrad og Skydækket for hele Landet som Gennemsnit af Observationer fra ca. 30 Stationer, saavel i Landbrugsaaet 1914—15, som Normalen for 32 Aar (1874—1905). Tabellen viser, at Frostdagenes Antal var meget lille i December og stort i Marts. Nedbørsdagenes Antal var stort i November, December, Januar og Juli og meget lille i Juni. Taage forekom sjældnere end normalt i næsten alle Maaneder; hele

Tabel 2.

	Frostdage		Nedbørsdage		Taagedage		Fugtigheds- grad i pct.		Skymængde (0—10)	
	1914—15	Normal	1914—15	Normal	1914—15	Normal	1914—15	Normal	1914—15	Normal
Oktober 1914	»	3	13	17	3	6	86	86	7.2	6.5
November	9	10	18	14	4	9	88	89	8.0	7.1
December	8	18	20	15	6	11	90	91	7.9	7.6
Januar 1915	22	22	17	13	8	13	90	91	8.4	7.2
Februar	20	21	12	12	14	11	90	90	8.1	7.0
Marts	24	19	16	13	7	11	86	87	7.0	6.3
April	6	7	9	11	6	7	77	80	5.0	5.7
Maj	1	1	9	11	2	4	68	75	4.5	5.1
Juni	»	»	4	10	2	3	67	75	4.6	4.9
Juli	»	»	19	13	2	3	81	77	6.9	5.5
August	»	»	14	15	3	3	82	80	6.9	5.5
September	1	»	9	14	2	4	80	84	4.5	5.3
Alle 12 Maaneder	91	101	160	158	59	85	82	84	6.6	6.1

Tabel 3.

N e d b ø r .

(Millimeter.)

	1914 Oktober	November	December	1915 Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Alle 12 Maaneder	
Hjørring . . . Amt	35	75	85	37	27	18	20	17	37	154	36	49	590	
Thisted . . . »	34	77	113	65	45	47	20	15	28	133	53	31	661	
Ringkøbing . »	45	87	96	63	40	45	24	25	33	119	77	52	706	
Ribe . . . . . »	57	79	104	84	36	47	27	32	23	106	103	51	749	
Viborg . . . . . Amt	29	77	79	46	24	33	15	27	20	112	63	38	563	
Aalborg . . . . »	31	63	78	50	32	39	18	22	29	115	51	43	571	
Randers . . . . »	31	63	84	56	29	29	16	34	3	116	50	38	549	
Aarhus . . . . »	47	73	81	66	33	42	21	29	7	119	64	35	617	
Vejle . . . . . »	57	81	102	72	37	65	22	33	11	108	77	45	710	
Samsø	30	50	60	45	21	23	21	34	3	77	40	49	453	
Odense . . . . . Amt	43	60	77	47	24	53	15	48	10	69	58	55	559	
Svendborg . . »	55	61	68	48	25	53	19	54	10	78	52	38	561	
Langeland	50	59	46	49	20	42	17	45	8	104	49	33	522	
Holbæk . . . . . Amt	37	53	51	44	18	29	20	52	6	85	36	50	481	
Sorø . . . . . »	29	51	49	42	19	24	16	53	6	74	37	37	437	
Frederiksborg »	34	48	56	48	21	29	22	64	10	102	52	52	538	
Københavns »	36	52	59	55	23	25	27	55	8	98	51	44	533	
Præstø . . . . »	45	59	52	56	24	40	24	37	7	80	48	24	496	
Maribo . . . . . Amt	69	61	51	61	23	46	28	38	11	77	54	29	548	
Vestjylland	43	80	100	62	37	39	23	22	30	128	67	46	677	
Østjylland	39	71	85	58	31	42	18	29	14	114	61	40	602	
Fyn	45	58	63	47	23	43	18	45	8	82	50	44	526	
Sjælland	36	53	53	49	21	29	22	52	7	88	45	41	496	
Lolland-Falster . .	69	61	51	61	23	46	28	38	11	77	54	29	548	
Danmark	1914—15	46	65	70	55	27	40	22	37	14	98	55	40	569
	Normal (32Aar)	75	50	47	40	32	39	34	41	46	67	79	59	609
	Afvigelse i pCt.	-39	+30	+49	+38	-16	+3	-35	-10	-70	+46	-30	-32	-7
Bornholm	71	65	74	60	20	26	15	22	9	54	70	18	504	

Landbrugsaaret havde kun 69 pCt. af det normale Antal Taagedage. Luftens Fugtighedsgrad var temmelig lille i April, Maj, Juni og September og temmelig stor i Juli, medens den i de øvrige Maaneder omtrent var normal. Skydækket var lille i April, Maj, Juni og September og stort i næsten alle de øvrige Maaneder.

Tabel 3 viser Nedbørens Mængde i Millimeter for hvert Amt o. s. v. Hele Landbrugsaaret fik, naar hele Landet tages under ét, 7 pCt. mindre Nedbør end normalt; af de enkelte Landsdele havde Ringkøbing, Ribe og Vejle Amter 3—4 pCt. for meget, medens Sorø Amt fik 23 pCt., Samsø, Svendborg og Præstø Amter 14 pCt., Holbæk, Odense, Viborg og Randers Amter 8—10 pCt. og de øvrige Amter 3—7 pCt. for lidt. I de enkelte Maaneder var der, som tidligere omtalt, som oftest betydelige Afvigelser fra de normale Forhold; Nedbøren var saaledes stor i November, December, Januar og Juli, lille i Oktober, April, August og September og usædvanlig lille i Juni. Tidsrummet fra den 11. April til den 5. Juli var i hele Landet en meget regnfattig Periode, i hvilken Aarhus og Randers Amter fik ca. 70 pCt. og de øvrige Amter (undtagen Frederiksborg Amt) ca. 45—60 pCt. mindre Nedbør end normalt; i Frederiksborg Amt var Underskuddet 30 pCt. af Normalen. I den derefter følgende nedbørsrige Periode fra den 6. Juli til den 8. August fik hele Landet meget betydelig Nedbør; Hjørring, Thisted og Ringkøbing Amter samt Langeland fik i dette Tidsrum mere end det dobbelte af Normalen; de øvrige jyske Amter havde ca. 75—90 pCt. og Amterne paa Øerne ca. 25—60 pCt. mere end normalt. I hele Tidsrummet fra 1. April til 30. September fik København, Frederiksborg, Hjørring, Ringkøbing og Ribe Amter 5—10 pCt. og de øvrige Amter ca. 15—30 pCt. mindre Nedbør end normalt. I Tabel 4 er for hvert Amt opført Nedbøren i den regnfattige og den nedbørs-

Tabel 4.

		Nedbør fra ¹¹ / ₄ — ⁵ / ₇ mm			Nedbør fra ⁶ / ₇ — ⁸ / ₈ mm			Nedbør April—Septb. mm		
		1915	Normal	Afvigelse i pCt.	1915	Normal	Afvigelse i pCt.	1915	Normal	Afvigelse i pCt.
Hjørring	Amt.....	55	119	-54	175	75	133	313	330	- 5
Thisted	—	48	122	-61	171	79	116	280	350	-20
Ringkøbing	—	66	126	-48	161	80	101	330	361	- 9
Ribe	—	59	133	-56	148	85	74	346	383	-10
Viborg	—	50	125	-60	148	82	80	275	341	-19
Aalborg	—	53	119	-55	145	76	91	278	321	-13
Randers	—	39	123	-68	145	78	86	257	328	-22
Aarhus	—	39	131	-70	154	84	83	275	352	-22
Vejle	—	48	131	-63	152	84	81	296	364	-16
Samsø.....		39	106	- 63	100	68	47	224	284	-21
Odense	Amt.....	60	119	-50	102	72	42	255	318	-20
Svendborg	—	66	127	-48	95	77	23	251	337	-26
Langeland		55	115	-52	135	64	111	256	295	-13
Holbæk	Amt.....	61	105	-42	107	71	51	249	291	-14
Sorø	—	61	113	-46	92	72	28	223	303	-26
Frederiksborg	—	78	112	-30	123	84	46	302	316	- 4
Københavns	—	64	119	-46	119	75	59	283	311	- 9
Præsto	—	44	115	-62	97	74	31	220	306	-28
Maribo	—	50	120	-58	95	76	25	237	315	-25
Bornholm		35	91	-62	97	65	49	188	275	-32

rige Periode samt den totale Nedbørsmængde i Tidsrummet April—September incl. tilligemed de tilsvarende Normaler og Afvigelser i Procent af Normalerne.

Tabel 5 angiver Vindhypigheden i Procent i

Tabel 5. Vindhypighed for hele Landet. (Procent.)

	N.	NØ.	Ø.	SØ.	S.	SV.	V.	NV.	Stille
Oktober 1914	5	14	33	21	5	2	6	11	3
November —	6	8	16	17	8	22	14	7	2
December —	3	8	10	14	23	28	9	3	2
Januar 1915	13	14	16	20	11	12	6	5	3
Februar —	5	4	15	20	24	17	7	4	4
Marts —	8	13	13	12	6	11	17	18	2
April —	8	9	5	4	9	24	22	14	5
Maj —	12	10	14	11	5	8	17	17	6
Juni —	10	4	11	11	7	8	20	25	4
Juli —	2	1	3	7	11	23	36	14	3
August —	7	7	9	10	4	6	28	22	7
September —	14	10	5	7	10	13	16	20	5
Alle 12 Maaneder	8	8	12	13	10	15	17	13	4
Normal (32 Aar)	6	9	11	12	10	16	19	13	4

de enkelte Maaneder og hele Landbrugsaaet; dette fik et lille Overskud af nordlige og østlige Vinde og et lille Underskud af sydvestlige og vestlige Vinde. I Oktober og Januar var Vinde fra Retninger omkring Øst betydelig hyppigere, i April betydelig sjældnere end normalt. I Tidsrummet Maj—September forekom vestlige, nordvestlige og nordlige Vinde temmelig hyppigt, væsentlig paa de sydlige og sydvestlige Vindes Bekostning.

Tabel 6 indeholder Solskinstimernes Antal for hver Maaned og hele Landbrugsaaet fra 8 Stationer; endvidere er i Tabellen opført Antallet af Solskinstimer i Tidsrummet April—September tilligemed den tilsvarende Normal for de 3 Stationer, Bovbjerg, Søllinge og København. April, Maj, Juni og September havde i Aar meget rigeligt Solskin; hele Tidsrummet April—September fik ca. 12 pCt. mere Solskin end normalt.

Tabel 6. Antal Timer med Solskin.

	Tylstrup	Bovbjerg	Sollinge (Fyn)	Lyngby	Kjøbenhavn	Tystofte	Næsgaard (Falster)	Solvang (Bornholm)
Oktober 1914	—	39	32	41	38	60	42	56
November —	—	29	29	32	24	45	42	18
December —	—	7	12	19	6	29	19	16
Januar 1915	—	24	18	31	22	30	29	24
Februar —	—	35	26	25	17	37	29	32
Marts —	—	110	61	112	92	74	64	95
April —	—	179	201	232	203	228	218	200
Maj —	328	269	250	287	256	300	325	310
Juni —	318	244	304	344	304	344	343	320
Juli —	201	176	184	188	159	211	231	246
August —	200	147	121	170	147	158	176	195
September —	209	166	153	210	210	206	209	212
Alle 12 Maaneder	—	1425	1391	1691	1478	1722	1727	1724
Normal for Aaret	—	1302	1368	—	1358	—	—	—
April—September incl. (1915)	—	1181	1213	1431	1279	1447	1502	1483
Normal (April—Septbr.) ..	—	1042	1098	—	1112	—	—	—

Statskonsulenternes Indberetninger for Aaret 1914.

V.

Beretning fra Statskonsulent Peter Aug. Mørkeberg.

Det er Arbejder af den sædvanlige Art, som jeg har beskæftiget mig med. Og der har været Arbejdsstof i rigelig Mængde. Men mod Sædvane har jeg ikke været arbejdsdygtig hele Aaret. Jeg har været syg. I et Par Maaneder var jeg næsten arbejdsudygtig, og i et Par andre Maaneder kunde jeg kun arbejde med halv Kraft. Mine Assistenters ved Svineavlens Ledelse har derfor været spændt endnu haardere for end under almindelige Omstændigheder, og Konsulent *Fisker* samt Konsulent *J. Fr. Pedersen* har været mig behjælpelig ved Dyrskuearbejde, hvorfor jeg er dem meget taknemlig.

Af større skriftlige Arbejder er det særlig Svine-stambogens 5. og 6. Bind, Beretningen om den 4. 2-aarige Konkurrence mellem hele Kvæghold i Sjællands Stift samt 17. Bind af Stambogen for Tyre af rød dansk Malkerace, der har lagt Beslag paa min Tid. Nævnte Svine-stambøger var udarbejdede i det foregaaende Beretningsaar, men en stor Del af Korrekturlæsningen, Forordet og Ordningen af Billedstoffet hører til Arbejderne i 1914, og da det er Bøger af betydeligt Omfang, har de krævet megen Tid. Konkurrenceberetningen er udarbejdet

af Assistent *Jørgensen*, medens jeg har lagt sidste Haand paa Værket, skrevet Forordet og besørget den i Trykken. Udarbejdelsen af Manuskriptet til Tyrestambogens 17. Bind hører helt og holdent Aaret til.

Iøvrigt fordeler Arbejdet sig ude og hjemme paa det røde danske Malkekvæg og Svinene. Jeg har efter bedste Evne bidraget til at lede Avlen af disse Husdyr i et heldigt Spor ved at deltage i vigtige Møder, ved Besøg hos Opdrætterne, ved Nærværelse paa Dyrskuer, ved Artikler i Landbrugspressen og ved Korrespondance med forskellige.

I det følgende skal jeg fremdrage enkelte af de Forhold, som jeg har haft med at gøre, og som kan antages at have nogen almen Interesse.

Om det røde danske Malkekvæg ønsker jeg først at henlede Opmærksomheden paa, at det mere og mere tiltrækker sig Udlandets Interesse. Det har jo i flere Aar været søgt i Rusland. I 1914 har der været Forespørgsler om det baade fra Canada og Sydafrika, og saavidt det kan skønnes, vilde en Ladning være afgaaet til sidstnævnte Sted, om ikke Krigen var kommet i Vejen. Der er vel nok bestemte Omstændigheder, som har vakt denne Interesse. De mange Udlændinges Besøg her i Landet har gjort sit. Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Pjece paa udenlandske Sprog om danske Landbrugsforhold har ogsaa været medvirkende. Og saa Kontrollforeningernes Beretninger. Disse findes i Uddrag i nævnte Pjece. Og de er udsendt i fuldt Omfang til flere Interesserede i Udlandet. Det er vist for en væsentlig Del Tallene, som trækker, men tillige Kundskaben om, at Avlen ledes efter fornuftige Principer. Vi kan derfor gøre os Haab om, at vort røde danske Malkekvæg vil blive efterspurgt af Udlændinge, naar der atter indtræder normale Kommunikationsforhold og rimelig Købeevne. Og denne Afsætning burde vi forberede ved at arbejde energisk paa at højne Racens Kvalitet. Flere interesserede Opdrættere, større Kraft i

den enkeltes Bestræbelser. Derved fremmer vi tillige vor egen Kvægavl i Almindelighed, idet Udvalget af Stamdyr til vor hjemlige Bedrift forøges. Hollænderne, Englænderne og Angelboerne har i Tidernes Løb vidst at gøre sig Fordel i den Retning.

Kontrollforeningerne er selvfølgelig en væsentlig Løftestang i saa Henseende. De viser Medlemmerne, hvor Køerne med den fordelagtige Ydelse staar, hvilke der bør bevares og hvilke, der bør formeres. Og med den store Tilslutning, som Kontrollforeningerne har, kan de faa almen og gavnlig Virkning, for saa vidt de udnyttes paa rette Maade, saaledes at saavel Ydelse som Afstamning og Eksteriør tages med i Betragtning ved Udvalget af Avlsdyr. Hidtil har det mange Steder knebet svært med Hensynet til Afstamningen. Kontrolassistenterne har ikke været forstaaende nok paa dette Punkt. De har for ofte undladt at notere Løbningen, at mærke Kalven og at indføre Afstamningen paa Koens Konto i Kontrolbogen, mange Gange fordi de ikke har haft fornøden Støtte og Vejledning af Koens Ejer. Fællesledelsernes Konsulenter, som særlig tager sig af Kontrollforeningernes Arbejde, kan tale med om denne Sag, og de har heller ikke forsømt at virke opdragende. Maaske den nye Husdyrlovs Bestemmelse om den detaillerede Beretning angaaende hver Koes Ophav og Ydelse, som aarlig skal sendes til de provinsielle Fællesforeninger, kan bringe os over dette døde Punkt. Foreløbig har disse Beretninger afsløret en mægtig Forsømmelighed paa nævnte Omraade. Det er en meget stor Procentdel af Kontrollforeningernes Køer, som mangler baade Fader og Moder, og en endnu større, hvor Faderen er ukendt eller kun »en rød Tyr«. Paa bar Bund staar man dog ikke. De Beretninger, som er fremkomne fra Fællesforeningerne paa Grundlag af Materiale fra Kontrollforeningerne giver et godt Indblik i flere Tyres Nedarvningsevne og derved en værdifuld Vejledning ved Avlens Ledelse. — I Aarets Løb har jeg haft Lejlighed til at

deltage i flere Møder, afholdte af Kontrolforeningernes Fællesledelse. Jeg finder her Anledning til at bemærke, at de almindelige Kontrolforeningers Regnskaber nu er draget ind som det væsentlige Grundmateriale for de Oplysninger, som Foreningen af jyske Landboforeninger offentliggør fra de fremragende Kvæghold — hvoraf flere af rød dansk Malke race — der staar under deres specielle Tilsyn.

Konkurrencerne mellem hele Kvæghold har jeg ofte fremdraget som de solideste Foranstaltninger til Kvægavlens Udvikling. Saaledes ser jeg fremdeles paa Sagen. Det er Arnestederne for Kvægavlens Udvikling, de Besætninger, hvorfra der fortrinsvis sælges Avlsdyr, fordi de menes at være i Besiddelse af den bedste Nedarvningsevne, som inddrages i disse Konkurrencer, hvor de i Løbet af 2 Aar analyseres meget nøje. Særlig dygtige Assistenten foretager her Kontrolleringen af Dyrenes Ydelser og Fodring samt udarbejder Familiestambogen m. m., og kyndige Dommere eftergaar ved gentagne Besøg paa Konkurrencestederne Assistenternes Arbejder og bedømmer Besætningernes Avlsværdi i Henhold til det foreliggende Materiale, andre historiske Oplysninger og det umiddelbare Indtryk af Eksteriør og Familieforhold. Saa kommer Beretningen med indgaaende Oplysninger om Familieejendommelighederne i de anerkendte Kvæghold. Den spredes viden om og betyder noget som Vejledning for Kvægbrugerne og den Konsulentstab, der staar til disses Raadighed. Konkurrenternes Navne og deres Besætningers Værdi bliver derved almindelig bekendte, og er Konkurrencen heldigt afsluttet, kan der ventes stor Afsætning af Avlsdyr. Paa selve Konkurrencestederne efterlades Familiestambogen og andre kontrollerede Dokumenter til Vejledning og Oplysning for de Besøgende.

Saadanne Konkurrencer har i en længere Aarrække været afholdte paa Fyn. Som Regel har der været 1 Aars Hviletid mellem de 2-aarige Konkurrenceperioder.

I de øvrige Landsdele har Konkurrencer ogsaa været etableret, men med længere Mellemrum. Som netop omtalt afsluttedes den 4. 2-aarige Konkurrence paa Sjælland i Aaret 1913. — Men der er gennemgaaende for ringe Tilslutning til dem, for faa Konkurrerende. Og Aarsagen hertil er væsentlig den, at Landmændene i Almindelighed ikke værdsætte de solide Oplysninger tilstrækkelig højt. De regner de almindelige Kontrolforeningers Oplysninger om Ydelsen for ligesaa paalidelige som Konkurrencernes, og de ukontrollerede Oplysninger om Afstamningen tages for gode Varer. Opdrætterne foretrækker derfor at leve paa det Ry, som Dyrskuerne i Forbindelse med Kontrolforeningernes Tal har givet dem, de vil nødigt gennem Konkurrencens Skærpsild, som ikke alene fremhæver Besætningens Dyder, men ogsaa blotter dens Brist. Saaledes var det ogsaa tidligere med Saasæden, Sædemanden gav omtrent lige saa meget for Købmandens almindelige Vare som for den kontrollerede. — Der skal Kultur til at værdsætte Kvaliteten. — Det var ønskeligt, om dette Forhold kunde blive forstaaet, om Køberne af Avlsdyr fordrede solide, kontrollerede Oplysninger angaaende Afstamning og Ydelse og Nedarvningsevnen i Familien. Saa vilde ogsaa Tilslutningen til Konkurrencerne blive større. Og det vilde være heldigt ikke alene for de aller fremmeligste Opdrættere, men ogsaa for de andre, som arbejder sig opad mod Toppen; thi Konkurrencerne sætter System i Avlsarbejdet og Plan i Ledelsen. — Skal vi arbejde den røde danske Malkerace fremad, saa den ikke alene bliver bedre for os selv, end den nu er, men god nok for Udlandets Marked — og det er stort, har vi blot nok af den gode Vare — maa de 2-aarige Konkurrencer mellem hele Kvæghold gives større Tilslutning.

Den 7de 2-aarige Konkurrence mellem hele Kvæghold i Fyens Stift begyndte den 1ste Oktober 1913. Som en af Dommerne ved denne har jeg haft mange Rejser i dette Beretningsaar.

Familistambogsføringen har efterhaanden faaet stor Udbredelse her i Landet. Alene paa Fyen findes der nu Familiestambøger over 307 Besætninger, som er udarbejdet af Konsulenterne, der sorterer under Kvægavls- og Kontrolforeningernes Fællesledelse, og holdes à jour af disse. De nærmere Regler for denne Familiestambogsføring har jeg gjort Rede for i en tidligere Aarsberetning. I disse Besætninger, samt i tilsvarende Besætninger i de øvrige Landsdele, finder Køberne af Avlsdyr en god Vejledning. Og saadanne Besætnings Ejere har selv i Familiestambøgerne en værdifuld Støtte for Arbejdet med at forbedre Besætningerne, ligesom de har let ved at udarbejde Stamtavler paa ethvert af deres Dyr.

Ved Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Hjælp raader jeg nu over en Afskrift af de vigtigste Familiestambøger over Kvæg af rød dansk Mælkerace. Dette Materiale letter Arbejdet ved den officielle Stam-bogsføring og ved Besvarelsen af Spørgsmaal fra Kvægbrugerne.

Dyrskuerne har jeg ikke kunnet overvære i sædvanlig Udstrækning, jeg naaede kun 8 Skuer paa Sjælland, Bornholm, Falster og Jylland. Dyrskueperioden faldt paa en Tid, da jeg endnu ikke var kommet rigtigt til Kræfter efter min Sygdom. Og Kræfter skal der til, naar Dyrskuet skal give det sædvanlige Udbytte. Paa Dyrskuet venter man jo at se en Repræsentation af Egnens bedste Avlsdyr af de Klasser, som Skuet omfatter. Paa Statsskuerne er en Del af disse Dyr Bekendte fra tidligere Aar, men den mellemliggende Tid har forandret dem noget, man maa se, hvad Retning Udviklingen har taget og notere Forskellen. Mange Dyr ser man dog for første Gang, saadanne maa ordentlig efterses og beskrives, hvis man da ikke ved første Blik rangerer dem mellem de ordiære Individuer. Men ikke nok med den individuelle Bedømmelse. Stamtavlen for hvert af de udstillede Individuer med tilhørende Op-

lysninger om Ophavets Ydelse maa samtidig vurderes. Og er man saa paa den Maade kommet gennem Skuet, søger man at danne sig en samlet Forestilling om det hele og at overveje i hvilken Retning Bevægelsen gaar, om der er Fremgang, og hvori Fremskridtene bestaar, hvad Egnens Opdrættere særlig har lagt Vægt paa. Paa Landboforeningernes Skuer gaar Arbejdet paa lignende Maade og er ingenlunde mindre, her er altid en Mængde Dyr, som man aldrig før har beskuet, og de, man tidligere har set, har ofte forandret sig i meget høj Grad, saaledes de unge Tyre, som netop er blevet dobbelt saa gamle siden foregaaende Aar. Men det er kun den ene Side af Arbejdet paa Skuet, som jeg nu har fremdraget. Dertil kommer Udvekslingen af Anskuelser med de tilstedeværende Mennesker. Og paa Dyrskuerne træffer man netop de Personer, som man helst skulde komme i intimere Berøring med, Dyrenes Ejere. Opdrættere fra nær og fjern, Opkøbere af Avlsdyr, Dommere og andre interesserede. Samtaler med disse skyder sig ind imellem den foran skildrede systematisk Gennemgang af Skuet. Naar saa dertil kommer Udlændinge, som ikke er sjældne Gæster paa de større Skuer, og som skal tages særligt i Betragtning, er det forstaaeligt, at Dyrskuedagene ikke er egentlige Hviledage, men at man gerne skal være udrustet med gode Kræfter, før man begynder Dagens Gerning. Paa den anden Side har man ogsaa Fornemmelsen, naar Dagen er til Ende, at man har udrettet noget, og at man har samlet et Fond til Brug i den fremtidige Virksomhed. Besøgene paa Dyrskuerne er nødvendige, naar man skal følge med Tiden. Det var derfor en stor Tjeneste, som Konsulenterne *Fisker* og *J. Fr. Pedersen* viste mig, da de tilbød at give mig Referater fra de Skuer paa Sjælland og Fyn, som jeg ikke selv kunde overvære i Aar.

Dyrskuereglerne har atter været drøftet paa Fyn. Man bedømmer her Tyrenes Eksterior og Afstamning hver for sig og bliver staaende ved disse 2 Karakterer til

Vejledning for Publikum, medens man f. Eks. paa Sjælland smelter disse to Karakterer sammen til en Hovedkarakter, som bestemmer Tyrens Plads i Præmierækken. Til Gengæld stiller man paa Fyn visse Minimumsfordringer til Ydelsen for Tyrens mødrene Ophav som Betingelse for, at Tyren overhovedet kan anerkendes. Det var disse Principer, som drøftedes. Der var Stemninger baade for, hvad jeg efter foranstaaende kan kalde det fynske og det sjællandske System. Men Flertallet af de stemmeberettigede ved Udvalgsrådet holdt paa det fynske System, som man enedes om at bevare, dog maaske med en Skærpelse af de i Forvejen strenge Minimumsfordringer til Ophavsindividernes Ydelse. Den endelige Afgørelse af Sagen falder først ved det fynske Delegeretmøde 1915. I Møder om denne Sag har jeg deltaget.

Kvægavlsforeningerne, som samler det store, brede Lag af Landets Kvægopdrættere, skulde selvfølgelig i særlig Grad nyde Frugterne af alle de foran omtalte Bestræbelser for at skabe og fremvise en Elite i vor Kvægbestand, derved at de anskaffer og udnytter de bedste Tyre til Formering af Medlemmernes bedste Køer. Bestræbelserne gaar ogsaa i den Retning. Og som Vejledere i dette Arbejde har Kvægavlsforeningerne en stor Konsulentstab. De fleste Kvægavlsforeninger er sammen sluttede i lokale Fællesledelser, hvis Konsulenter staar til Medlemmernes Raadighed. Men det beroer jo paa Medlemmerne selv, om de vil benytte Konsulenterne og følge deres sagkyndige Raad. I Aarets Løb har jeg deltaget i flere af disse Fællesledelsers Møder.

Svineavlens ledes som bekendt særlig gennem Udpegningen af og Tilsynet med Svineavlscentre for Landracen og Yorkshireracen samt gennem Landets Dyrskuer. Ved Hjælp af disse Foranstaltninger henledes Landmændenes Opmærksomhed paa, hvor gode Avlsdyr af nævnte Race kan købes.

I min sidste Aarsberetning gjorde jeg Rede for

Svineavlscentrenes og de dertil knyttede Forsøgsstationers Livsbetingelser under den nye Husdyrlov. Disse Forhold maa jeg derfor anse som bekendte og skal kun tilføje, at Formanden for Bedømmelsesudvalget i 6te Distrikt, Proprietær *Okholm*, Bøllinglunde, som har fungeret siden 1903, da den gamle Husdyrlov af 23de Maj 1902 traadte i Kraft for Svineavlscentrenes Vedkommende, har trukket sig tilbage og er blevet erstattet af Gaardejer *Niels Kristensen*, Pedersborg, Ølgod, og at min Assistent ved Svineavlens Ledelse i 7de Distrikt, Konsulent *L. Frederiksen* har trukket sig tilbage og er blevet afløst af Konsulent *C. P. Lauridsen*, Aarhus.

Under det nye Regimente har Svineavlcentrene fortsat deres gamle Liv uden større Ændringer eller Brydninger. Som bemærket i Fjor godkendte Svineslagterierne den Arv, som de modtog af Landboforeningerne, idet de anerkendte de Avlscentre, som Landboforeningerne havde opelsket, og yderligere tog de nye Svinebesætninger op til Prøve og Opdragelse for derved at forøge Svineavlscentrenes Antal. — En Udtalelse af Direktør *Møller*, Vejle Andelssvineslagteri, ved den jyske Svineavls Fællesledelses Møde i 1915 er godt overensstemmende hermed og varsler godt for Fremtiden. Den lød saaledes:

»Der burde oprettes mange flere Avlscentre her i Landet til Spredning af Søer og Orner. Dette i Forbindelse med en gennemført Kvalitetsbetaling er Midlerne til en Forbedring af det danske Flæsks Kvalitet.«

Som omtalt i Fjor forøgedes Centrenes Antal i det første Aar, efter at Svineslagterierne havde overtaget Ledelsen — Aaret fra 1ste September 1913 til 31te August 1914 — med 7 Landsvinecentre og 1 Yorkshirecenter, saa det samlede Antal blev 89 Landsvinecentre med 639 kaarede Søer og 23 Yorkshirecentre med 167 kaarede Søer, hvortil kom 25 Prøvecentre, d. v. s. nye Centre, der endnu ikke havde været saa længe paa Prøve, at de i Henhold til Reglerne kunde statsanerkendes.

2det Aars Høst fremgaar af vedføjede Tabel, som viser den distriktvisse Fordeling af de statsanerkendte Avlscentre og Prøvecentre i Perioden fra 1ste September 1914 til 31te August 1915. De statsanerkendte Avlscentre er altsaa blevet forøget med 15 Landsvinecentre, og Bestanden af kaarede Søer er vokset til 785 af

**Statsanerkendte Svineavlscentre samt Prøvecentre
for Perioden fra 1ste September 1914 til 31. August 1915.**

Distrikt	Avlscentre for Svin af Landrace				Avlscentre for Svin af Yorkshirerace			
	Antal statsanerkendte Centre	Antal kaarede Stamorner	Antal kaarede Stamsoer	Antal Prøvecentre	Antal statsanerkendte Centre	Antal kaarede Stamorner	Antal kaarede Stamsoer	Antal Prøvecentre
1ste Distrikt	21	32	186		4	5	31	
2det —	5	7	55	1	1	2	7	
3die —	13	14	79		1	2	9	
4de —	8	14	74	4	3	5	43	1
5te —	13	14	84	3	3	4	20	
6te —	18	18	101	2	8	12	45	1
7de —	26	37	206	3	3	4	21	1
Hele Landet	104	136	785	13	23	34	176	3

Landrace og 176 af Yorkshirerace, hvortil kommer 13 Prøvecentre for Landsvin og 3 for Yorkshiresvin.

Avlscentrene synes altsaa at trives godt under Svinelagteriernes Ledelse. Ogsaa Landmændene i Almindelighed synes at nære den sædvanlige Tillid til Centrenes Kvalitet og Værdi for Avlen. Afsætningen af Avlsdyr har i alle Tilfælde været forholdsvis god, for Landsvinecentrenes Vedkommende endda noget bedre end sædvanligt. I Aaret fra 1ste September 1913 til 31te

August 1914 er der som Avlsdyr solgt 2828 Søer og 1369 Orner fra Landsvinecentrene og 581 Orner samt 225 Søer fra Yorkshirecentrene. At Bunden desuagtet ikke har været skrabet fremgaar deraf, at der i samme Periode fødtes 11868 levedygtige Grise i Landsvinecentrene og 2274 i Yorkshirecentrene. Man tør vel heraf slutte, at det kun er de særlig lovende unge Dyr, som er spredt til Avl i Landet. — Fra Landsvinecentrenes Oprettelse i Slutningen af 1890erne og indtil 31te August 1914 er der spredt 11871 Orner og 36723 Søer fra Landsvinecentrene til Avl i Landet. De tilsvarende Tal for Yorkshirecentrene fra 1ste Oktober 1903 til 31te August 1914 er 5212 Orner og 1512 Søer.

Frugtbarheden af Avlscentrenes Bestand i Perioden fra 1ste September 1913 til 31te August 1914 kan udtrykkes saaledes, at Landsøerne gennemsnitligt har haft 10,6 Grise ved Fødsel og 8,3 Grise ved Fravæning af hvert Kuld ved 1431 Faringer, og Yorshiresøerne 10,2 Grise ved Fødsel og 7,8 ved Fravæning af hvert Kuld ved 292 Faringer. — At dette omtrent svarer til normale Forhold i Avlscentrene vil fremgaa af tabellariske Oversigter i mine tidligere Aarsberetninger.

Som det vil ses gaar disse Oplysninger omtrent til Krigens Udbrud. I Resten af Beretningsaaret 1914 indskrænkedes Salget af Avlsdyr fra Centrene betydeligt, men Centrene bestod, og Størrelsen af deres Bestand af Avlsdyr blev ikke indskrænket væsentligt, de vedblev altsaa at være leveringsdygtige, ligesom Tilsynet med dem fortsattes i det gamle Spor.

I Aarets Løb har der i jyske Slagterikredse været en Stemning oppe om at ændre Svineavlens Ledelse noget, væsentligt saaledes, at Jylland kom til at danne eet i Stedet for nu tre Distrikter, og at Svineavlscentrene saa kun blev tilset 2 Gange aarlig af de jyske Bedømmelsesudvalg. Men Sagens Gennemførelse stødte paa praktiske Vanskeligheder og maatte derfor opgives. Man tilstræbte ved denne Ordning større Ensartethed i

de Principper, hvorefter Avlen ledes, og bedre Overblik hos Bedømmelsesudvalgene. Men det erkendtes, at Foreningen af jyske Landboforeningers Ungskuer, som i Reglen er af betydeligt Omfang med Repræsentation af Svin fra alle Egne af Jylland, virker regulerende og oplysende i saa Henseende. — Der har været afholdt adskillige Møder om denne Sag, hvor jeg har været til Stede.

Svineavlsforeningerne voksede som bekendt op paa Foranledning af Husdyrloven af 23de Maj 1902 og støttet ved Midler i Henhold til denne. Ved disse Svineavlsforeningers Hjælp blev en Del af det bedste Avlsmateriale fra Avlscentrene udnyttet paa en meget heldig Maade, idet de gode Orner fra Centrene købtes af Foreningerne til Bedækning af Medlemmernes kaarede Søer, som ikke sjældent ligeledes var anskaffede fra Centrene. Den nye Husdyrlov gjorde en Ende paa disse nyttige Foranstaltninger, som blev unddraget Offentlighedens Støtte og Kontrol og dermed faldt fra hinanden de fleste Steder. Mange af de gode Foreningsorner erstattedes nu af ordinære Individider.

For at modvirke dette har flere Svineslagterier anstrængt sig for at sprede gode Orner i Landet. Dette gælder saaledes Slagterierne paa Bornholm og Fyn og dem i Frederikssund, Køge, Masnedsund, Horsens, Skive, Aalborg, Hjørring m. fl. Nogle Steder er det en ganske almindelig Udstationering af Orner, der finder Sted, andre Steder knytter man saadanne Betingelser til Udstationeringen, at Førehavendet faar Karakteren af Svineavlsforeninger. — Enkelte Slagterier har henvendt sig til mig i denne Anledning.

Ogsaa fra Landboforeningernes Side begynder der at rejse sig en Bevægelse, for at det gode Materiale i Avlscentrene kan komme Samfundet i Almindelighed til Nytte. Kolding Omegns Landboforening har saaledes indledet et Arbejde, som tilsigter Dannelsen af Svineavlsforeninger og Konkurrencer mellem hele Svinehold.

De statsanerkendte Svineavlscentre skal som bekendt synes 2 Gange aarlig af en Dyr læge. Og faar denne eller Ejeren selv eller det Kontroludvalg, hvorunder Centret sorterer, Mistanke om, at der er opstaaet en smitsom Sygdom i Centret, skal Salget af Avlsdyr straks standses, indtil Mistanken er hævet eller Sygdommen udryddet. Der gøres altsaa, hvad der staar i Ledelsens Magt, for at kun sunde Dyr spredes fra Centrene. Ikke desto mindre hører man af og til den Formodning fremsat, at smitsom Sygdom i en Svinebesætning er indslæbt med Avlsdyr fra Centrene. En saadan Mistanke opstod ogsaa mod et af vore meget betydelige Avlscentre, hvorfra der aarlig spredes mange Dyr i Landet. Det hed sig, at en Orne, købt derfra, havde medført en smitsom Sygdom, som foranledigede mange Dødsfald i den paagældende Svinebesætning, uagtet den indkøbte Orne tilsyneladende intet fejlede. Dette gav Anledning til, at jeg i Forening med Veterinærinspektør *Hansen* undersøgte det paagældende Center, uden at det lykkedes os at paavise nogen smitsom Sygdom i dette. Vi tog da en Udskrift af Centrets Salgsjournal og sendte en Skrivelse til alle de Landmænd, som siden Salget af ovennævnte Orne havde købt Avlsdyr derfra. Vi spurgte, hvorledes de fra Centret modtagne Dyr havde udviklet sig, og om man var tilfreds med dem. Ingen af Besværelserne indeholdt nogen Hentydning til, at de fra Centret indkøbte Dyr led af nogen smitsom Sygdom eller havde paaført Besætningen en saadan. Der var da god Grund til at antage, at den udkastede Mistanke beroede paa en Fejlslutning, og at Centret uhindret burde fortsætte Salget af Avlsdyr. Paa lignende Maade kan alle analoge Tilfælde fra Centrene behandles; thi Ejeren af ethvert statsanerkendt Avlscenter er forpligtet til et føre Salgsjournal.

Hvert Aar i Oktober Maaned afholder jeg et 2 Dages Møde med mine 7 Assistentter ved Svineavlens Ledelse. Her drøfter vi Situationen i Centrene meget

indgaaende og behandler ligeledes andre vigtige Sager, som har Forbindelse med den danske Svineavl. Et saadant Møde er ogsaa afholdt i dette Beretningsaar.

I Aarets Løb har jeg besøgt adskillige Svineavlscentre og de tre Forsøgsstationer for Svin fra Avlscentrene, Bregentved, Elsesminde og Rodstenseje.

Udlændinge har som sædvanlig lagt en Del Beslag paa min Tid. I Aarets Løb har jeg haft Besøg af norske, svenske, finske og amerikanske Stipendiater, ja endog en Indier har beæret mig med sit Besøg. Ved Krigens Begyndelse holdt disse Besøg op.

I Aar som forhen har jeg fungeret som Censor ved Eksamen i Husdyrbrug paa den kgl. Veterinær- og Landbo-Højskole.

Møder har ogsaa i dette Aar optaget mig meget, uagtet jeg har maattet sende Afbud i Anledning af forskellige Henvendelser om saadanne. Foruden de foran omtalte Møder skal jeg henlede Opmærksomhedan paa min Deltagelse i Statsdyrskuekommissionens Møder og Delegeretmøderne, afholdte af de provinsielle Fællesforeninger.

Det skriftlige Arbejde har heller ikke været ubetydeligt. Foruden det alt omtalte skal jeg nævne Betænkninger til Landbrugsministeriet og Det kgl. danske Landhusholdningsselskab samt De samvirkende danske Andelsslagterier, enkelte Artikler i Landbrugsblade og Referatet af mit Foredrag ved Foreningen af jyske Landboforeningers Ungskue i Randers. Den almindelige Korrespondance har ogsaa taget Tid.

Beretning fra Statskonsulent Fr. Hansen.

I Lighed med foregaaende Aar tillader jeg mig, efter de foreliggende Beretninger fra Foreningen af jyske Landboforeninger og De samvirkende jyske Husmandsforeninger, at meddele en skematisk Oversigt over Omfanget af Planteavlslsarbejderne, som er udført i disse Forenin-

ger, og hvortil min Konsulentvirksomhed for en væsentlig Del har været knyttet.

Indenfor Foreningen af jyske Landboforeninger er udført følgende Arbejder:

Aar	Lokale Markforsøg Antal	Forevisnings- marker Antal	Planteavls- udstillinger		Foreninger med Præmiering af		Redskabsprøver og Forevisning af Maskiner	Antal Foreninger med	
			Sommer	Efteraar	Mark- brug	Have- brug		Fremavl af Sæde- korn	Indkøb af Markfrø
			Antal	Antal					
1908	1146	19	5	11	27	—	—	—	—
09	1442	22	11	11	32	—	—	—	—
10	1315	25	12	14	30	—	—	—	—
11	1196	31	13	10	39	5	9	—	—
12	1147	28	13	14	32	3	9	5	—
13	1305	27	8	25	24	2	5	15	32
14	1495	31	8	12	23	4	1	11	33

Indenfor De samvirkende jyske Husmandsforeninger udførtes tilsvarende Arbejder:

1908	122	27	—	—	—	—	—	—	—
09	144	54	18	—	—	—	—	—	—
10	181	50	22	112	96	—	—	—	—
11	143	35	19	160	142	—	—	—	—
12	163	20	30	140	85	—	12	—	—
13	244	27	31	173	108	—	8	2	—
14	404	45	20	187	118	1	10	20	—

Som det ses af Tallene, er Markforsøgene i 1914 naaet op i et Antal som aldrig før, baade i Landboforeningerne og Husmandsforeningerne. Gødningsforsøgene har udgjort langt den største Del (i Landboforeningerne 969 eller 65 pCt., i Husmandsforeningerne 264 eller 66 pCt. af samtlige Forsøg). Stamme- og Varietetsforsøgene har udgjort 13 pCt. i Landboforenin-

gerne og 7 pCt. i Husmandsforeningerne. Bekæmpelsen af Plantesygdomme har udgjort henholdsvis 3 og 4 pCt. af samtlige Forsøg. Bekæmpelse af Ukrudt henholdsvis 2 og 0 pCt.

Aaret har frembragt et ret betydeligt Antal mislykkede Forsøg (henholdsvis 22 og 20 pCt. af samtlige Forsøg). Dette Tal plejer at ligge omkring ved 10—15 pCt. Antagelig er Aarsagen til dette store Tal for en Del at søge i den ugunstige, meget tørre Sommer, men muligvis er Forsøgs materialet ogsaa behandlet mere kritisk af Konsulenterne ved Opgørelsen, hvilket maa anses for en Øgelse af Arbejdets Værdi.

Forevisningsmarkernes Antal er steget lidt, hvorimod Udstillingerne har været betydelig færre end foregaaende Aar; dette har sikkert sin Grund i den Ængstelse, der fulgte med Verdenskrigens Begyndelse.

Præmieringen af Mark- og Havebrug er taget stærkt til i Husmandsforeningerne, hvilket er baade naturligt og glædeligt. Landboforeningerne synes mindre virksomme paa dette Omraade, men til Gengæld synes der inden for disse at arbejdes ret kraftigt for at faa Regnskabsføringen for hele Landbruget fremmet. I de to Landboforeninger, som ligger mig nærmest, Kolding Omegns og Kolding Herreds, er der saaledes i Aar ført fuldstændigt Regnskab paa 28 Gaarde med Assistance af Foreningernes Konsulent, *Jes Nielsen*, Kolding. Det viser sig her, som overalt, hvor et saadant Arbejde lykkes, at det er i højeste Grad afhængigt af Konsulentens Energi og Dygtighed til at omgaas baade Folk og Tal.

Den af Foreningen af jyske Landboforeninger nu afsluttede 2-aarige Konkurrence mellem hele Markbrug fra 6 til 535 Td. Ld. har sikkert ogsaa bidraget til at fremme Regnskabsføringen.

Fremavlén af Sædekorn er foregaaet omtrent i samme Omfang som tidligere. Foreningen af jyske Landboforeningers Tilløb til at overtage en større Gaard til Brug for Fremavl er af forskellige Grundé stillet i

Bero. De enkelte lokale Foreninger har i ret stor Udstrækning optaget Fællesindkøb af Markfrø. Fremskridtet spores især i Husmandsforeningerne. Det af Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger istandbragte Samarbejde har bidraget meget til at fremme Fællesindkøbet af Markfrø i de landøkonomiske Foreninger.

Kalk- og Mergelspørgsmaalet har fremdeles optaget Sindene i stor Udstrækning, hvilket ikke er underligt, naar der, som det fremgaar af Meddelelserne fra Danmarks geologiske Undersøgelser, af 9826 i Aarene 1910—14 indsendte Jordprøver har været Kalktrang i 6179 eller 63 pCt., i enkelte Amter gaar Procenttallet endog saa op til 86. Af Hedeselskabets Beretninger ses, at der i Jylland er boret efter Mergel 31 Steder og fundet 19 Steder. Paa Selskabets Sporbaner er i 1914 udkørt ca. 22.000 Kubikfavne, paa Stats- og Privatbanerne ca. 18.000 Kubikfavne Mergel. Efter 2 Kubikfavne pr. Td. Ld. svarer dette til en Mergling af ca. 20.000 Td. Ld. — Dertil kommer et meget stort Kvantum Mergel og 900 Vognladninger Gødningskalk udkørt af private Entreprenører og andre Selskaber og Enkeltmænd. Der bestaar for Tiden 43 Mergelselskaber i Syd-, Vest-, Nord- og Midtjylland. Det er derfor næppe for meget at regne med, at der i disse Aar aarlig mergles og kalkes ca. 40.000 Td. Ld. af den jyske Agerjord. Planteavlen har herigennem faaet et mægtigt Stød fremad. Det smukke og gode Samarbejde mellem de forskellige Foreninger, Institutioner og enkelte Mænd, som har givet sig Udslag i de nævnte Arbejder, har jeg støttet efter Evne og Lejlighed.

Mit Arbejde har iøvrigt formet sig saaledes, at jeg har deltaget i 52 Udvalgsmøder og lignende Sammenkomster til Drøftelse af Planteavlzarbejdet og Planer for disse, ca. 20 af disse Møder har omhandlet Statens Forsøgsvæsen og Resten Landboforeningernes Forsøg og Arbejder. Jeg har holdt 29 Foredrag, deltaget i 4 Ud-

stillinger og 3 Delegeretmøder i Landboforeningerne og Husmandsforeningerne. Desuden har jeg som Medlem af en Kommission deltaget i Bedømmelsen af Skaden ved Oversvømmelserne ved Ringkøbing Fjord. Ligeledes har jeg som foregaaende Aar deltaget i Bedømmelsen af konkurrerende Landbrug i Foreningen af jyske Landboforeninger. Vejledning i Driftsforhold er givet skriftlig og mundtlig i et ikke ringe Omfang. Jeg har haft ialt 144 Rejsedage og besvaret c. 600 Breve samt en Mængde Telefonforespørgsler. Foruden Brevenes Besvarelser er udfærdiget en Del Erklæringer af forskellig Art. Af andre skriftlige Arbejder har jeg som sædvanlig leveret et mindre Bidrag til Lommebøger og Blade.

Som sædvanlig har Ledelsen af Forsøgsstationens Arbejder lagt meget Beslag paa min Tid. Beretning om denne Virksomhed findes i Tidsskrift for Planteavl. — Fremmedbesøget, som jo for en stor Del staar i Forhold til Konsulentarbejdet, har været særdeles stort i Aar, idet et eneste Besøg omfattede ca. 1000 fynske Husmænd. Arbejder med saadanne Besøg er fornøjelige, naar de lykkes godt.
